

Η ΑΤΥΧΗ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΒΑΤΤΩ

Ο Αντώνιος Βαττώ, ό μεγάλος ζωγράφος, δ θημιούργος της «Αποθιβάσσεως στά Κύθηρα», είχε γίνει, σε ήλικια τριάντα πέντε χρόνων, ό πιο διάσημος απ' όλους τους καλλιτέχνες της εποχής του. Οι πίνακές του ήσαν περιήγητοι. Οι εύγενες μιάνινα μεταξύ τους ποιός νά τον φιλοξενήσῃ στον πύργο του. Και ή ώραιότερες γυναίκες της Γαλλίας, τοδ έστελναν κάθε μέρα προσκλήσεις για ιδιαίτερες συνεντεύξεις, με μπουκλές από τα μαλλιά τους...

Μα ό Βαττώ περιφρονούσε τις τιμές και τις δόξες... Ήταν όλοφάνερο ότι κάποια σκέψη, κάποια έγνωση τόν διασχολούσε... Καμιά γυναίκα δέν μπορούσε νά καυχηθῇ ότι κατέκτησε την καρδιά του. Οι φίλοι του τόν είχανε ρωτήσει πολλές φρέρες, μήπως ήταν έρωτεμένος και το κρατούσε αυτό μωσικό. Έκεινος, όμως, απέφευγε νά τούς δώσει μια απάντηση...

Είρεις, όμως, μπορούμε νά σᾶς φανερώσουμε τό μωσικό της καρδιάς του. Ο Βαττώ ήταν έρωτεμένος, τρελλά έρωτεμένος με μιά νέας πού είχε νά τήν δή διεκπεντεύει διάλογο λαζαράρα, τή Ρόζα τέν Σαίν-Σώλθ... Στό διάστημα αυτό, ό Βαττώ κοπίασε γιάτι νά αναδειχθῇ και απ' έπιληθή δχι για κανένα αλλά λόγο, μιά για νά γίνεται άξιος τής άγαπημένης του, για νά γεφυρώσει τό χάσιμα της μεγάλης κοινωνικής διαφθοράς που τούς ώρχεις...

Μία μέρα — είχανε περάσει διεκπεντεύει χρόνια από τότε — ό πατεράνος του Βαττώ, ένας ύδραυλικός, πρέπει τό γυνό του και τράβηξαν μαζύ γιά τόν πύργο του βαρέων ντέ Σαίν-Σώλθ. Τόν είχαν ειδοποιήσει ότι έπρεπε νά πάτη έκει νά πισκευάση μερικούς νεροχύσες...

Μόλις άρχισαν τή δουλειά, ό νεαρός Βαττώ άρχισε τά συνθιμένια του λάθη. Τό πατέλεσμα ήταν νά τόν βαρεθῇ ό πατεράς του και νά τό πι:

— Φεύγω από μπροστά μου, ανίκανε, τεμπέλη!... Δέν πρέπει νά περιμένω καμιά βρήθεια από σένα! Άντι νά καθήσους νά μαζί την τέχνη του πατέρα σου, νά γίνεται μιά μέρα ένας καλός έργατος, δέν κάνεις άλλη δουλειά, παρά νά ζωγραφίζεις... Άκαμπτή!...

Και ό γέρο Βαττώ, ύστερ από αυτόν τό φιλιππικό, συνέχισε τήν έργασία του, θυμωμένος ακόμα με τό γυνό του.

Μά ό «Αντώνιος, χωρίς νά πάρη στά συνθαρά τίς πατρικές έπιληθεις»-ήταν πειο μηδένιος από τέτοια—πήρε τό μπλόκ του και τά μολύβια του και πήγε νά κάνη μιά βόλτα στό πάτερα πάρκο του πύργου...

Ήταν ένα γλυκό άνοιξτικό πρωινό. Τά πουλιά κελαδούσαι, κρυμμένα άναμεσα στίς φυλλώσιες τών δένδρων και βαθειάς γαληνής βασαίνευε κάτω από τίς δενδροστοιχίες. Ο νεαρός «Αντώνιος περιπατούσε μαγεμένος, νοιώθοντας μιά γλυκά, απροσδιόριστη ταραχή στήν καρδιά.

Ξαφνικά στάθηκε άκινητος...

Σ' ένα μονοπάτι, είδε μιά ώραία κοπέλα, καθισμένη σ' ένα πάγκο. Ή νέα αυτή κοιμόταν έλειτρά, με τό ένα χέρι άκουπισμένο σ' ένα σκυλάκι. Τό γαλαζομέταδο φρυστάνι τής, τά καταστάθα μαλλιά τής, τά κατακόκκινα μάγουλά της, άποτελούσαν ένα συνδυασμό χρωμάτων τόσο άπαλό και δρυμονικό, ώστε ό Βαττώ, θαυμάσιμος από τό θέαμα αυτό, άρχισε νά ζωγραφίζει στό μυαλό του τό σκίτσο τής κοιμισμένης με γρήγορες έμπνευσιμένες μολυσθίες...

Σέ μια στιγμή, ή νέα έπινησε. Και τού φάντη τό Βαττώ ότι δύο ήλιαιναν στό πρόσωπό της...

Τί κάνετε έδω, κύριε, ρώτησε ή κοπέλα. «Ονομάζουμα Ρόζα και είμαι κό-

ρη, τού βαρέων ντέ Σαίν-Σώλθ...

Ο Βαττώ τραύλισε παραζαλισμένος :

— Είμαι ό Αντώνιος Βαττώ, γιούς τού ύδραυλικού...

— Μπά! ψυθύρισε ή Ρόζα, με τόν έλαφρά περιφρονιτικό. Και τί είνε αυτό τό σημειωματάριο που κρατάτε στά χέρια σας;

— Σχεδίαζα τό κεφάλι σας, δεσποινίς. Μέ συγχωρείτε που έλασα αυτή τήν τόλμη...

— Για νά τό δώ! τόν διέκοψε ή δεσποινίς ντέ Σαίν-Σώλθ.

Μέ τήν πρώτη, όμως, ματιά που έρριξε στό σκίτσο του, τό πρόσωπό τής δάλαξε έκφραση.

— Εύγε! φώναξε, ένθουσιασμένη. Τό σχέδιο αυτό είνε πολύ καλόδ... μάν και μέ κολακεύει... Είπατε ότι είσθε γιαός ύδραυλικού;

— Μάλιστα, δεσποινίς!

— Τί κρίμα! ψυθύρισε ή Ρόζα.

Και απομακρύνθηκε, έπιστρεφόντας στό πύργο.

Σέ μια στιγμή, όμως, γύρισε τό κεφάλι της και είπε στό περίωπτο Βαττώ :

— Μήπελπίζεστε!... Ιωσα μιά μέρα νά γίνεται κάτι περισσότερο από ότι, εισίθε τώρα!

Πέρασαν πολλά χρόνια από τότε. Ο Βαττώ δέν λησμόνησε στό διάστημα πειστικό. Και μιά μέρα, όταν έκρινε πως είχε γίνει διάσημος πειστικός, άποφάσισε νά πάη στό Βενετόν και νά έρθῃ τή Ρόζα, γιά νά τής έξομολογηθῇ τήν άγαπή του... Μόλις έφτασε έκει, πριν ακόμα παει νά έρθῃ τό γέρο πατέρας του, δό όποιος τόν πριμένει τώρα με λαζαρά, έτρεξε άμεσως στό πύργο τών Σαίν-Σώλθ, άνυπομονώντας νά ξανασυναπτήσῃ τήν άγαπημένη του... Δέν μπήκε στό πάρκο του πύργου από τή μεγάλη καγκελλόπορτα. Πήδησε από ένα χαμηλό τοίχο, χωρίς νά πού περιμάνει στόν κήπο, και διευθύνθηκε στήν ποδοσιδία, στήν δύοπια είχε γνωριστή γιά πάρτη φορά με τή δεσποινίδα ντέ Σαίν-Σώλθ... (Θυμότανέ τόσο καλά τό μέρος έκεινο!) Μά ό πάγκος, δύο που καθόταν άλλοτε ή ξανθομάλλουσα νάε, ήταν τώρας άδειανός...

Ο Βαττώ ένοιωσε ένα θλιβέρο προσαίσθιμα... Τόν κακού προσπαθούσε νά πειστή τόν έαυτό του ότι δή μελαχολία πού τόν έπιασε ήταν άδικαιολόγητη, κωμική. Η κόρη τού πριγδεύεστόσου δέν μπορούσε βέβαια νά κάθεται από το πρώι ώς τό βράδυ σε κένιο τόν πάγκο!... Ωστόσο, κάτι τό πρώι έπεισε τό Βαττώ ότι δέν έπρεπε πειά νά έλπιζη στήν έρωτική φύτυσία του...

Και ό Βαττώ διευθύνθηκε στόν πύργο που ήταν χτισμένος στή μέση του πάρκου. Μπήκε από τήν κυριά εισόδο—ένας καλλιτέχης που τιμήθηκε με βραβείο τής «Ακαδημίας Καλών Τεχνών», είχε τό δικαίωμα νά μπαίνει σ' ένα αριστοκρατικό σπίτι από τήν ίδια πόρτα με τούς εύγενες — και είπε στό θαλαμηπόλο που τόν ράθησε τή θήλει:

— Επιτυμώνω νά δού τόν κ. ντέ Σαίν-Σώλθ...

— Ο βαρέων πήγε σε κυνήγι...

— Ε-, τότε, άναγγειλάτε με στή δεσποινίδα Ρόζα. Όνομάζουμα «Αντώνιος Βαττώ...

Ο θαλαμηπόλος έκανε μιά βαθειά υπόκλιση. Τό δύοπια ήταν γνωριμός τής από τόν γνωστόν της. Και ό δήγηγκε τόν γνωστόν της ότι δέν ήταν μεγάλη, ώστε ήταν μεγάλη και σαλονάκι. «Υστέρ» από λίγο, έμφανιζόταν Ρόζα...

Μόλις τήν είδε δ Βαττώ, λησμόνησε άμεσως όλα τά θλιβέρο προσαίσθιμα του. «Ένα χαμηλό χαράς φώτισε τό πρόσωπό του... Ωστόσο, ή ταραχή που τόν έπιασε έφανικό ήταν μεγάλη, ώστε ή σκέψεις του μπερδεύτηκαν στό μυαλό του και δέν ήξερε πειά τί νά πή... Τά

μόνα λόγια που μπόρεσε νά ψιθυρίση, ήσαν :

—Έιμαι... είμαι πολύ εύχαριστημένος έπειδή σας ξαναθέπω,
δεσποινίς...

Οι διαναγνώσται μας θά ξέρουν βέβαια ότι κάθε έρωτευμένος, μόλις βρεθή μπρός στή γυναίκα που άγαπα, γίνεται ά-
πελπιστικά κουτσού..

Η Ρόζα, η οποία ήταν τώρα μιά εύθυμη κοπέλλα με ροδό-
κόκκινη μάγουλα, άποκριθήκε με μεγάλη εύγενεια :

—Έιμαι κι' έγώ εύτυχης, κύριε, έπειδη μπορώ νά σας συγχα-
ρώ για τούς θριάμβους σας... Δέν σας λησμόνησα όπο την τε-
λευταία φορά που σάς είδαν... Και, νά σας πώ τη διάληξη, είμαι
αλιγάκι περήφανη, άφού έγώ πρώτη προμαθευόσα τη δόξα που
σας περιμενε... Σήμερα, όλος ό κόσμος μιλάει για σας!...

Τότε λόγια αυτά έδωσαν θάρρος στό Βαττώ.

—Αν πάλαιψα, δεσποινίς, φώναξε ό λαγαράφος με πάθυς, αν
άγωνιστηκα για νά επιβληθώ, τό έκανα μονάχα για σας!... Για
σας μονάχα!

—Γιά μένα : τραύλισε η Ρόζα, κιτρινίζοντας.

—Ναι, γιά σας... για νά μπορέσω νά σας προσφέρω, μαζύ
με την καρδιά μου που δέν έπαψε νά χτυπή γιά σας, ένα δ-
νομά που δρήχει κιολάς νά τό φωτίζη δ' ήλιος τής δόξας!... Ρό-
ζα, σας άγαπα!...

Και ο Βαττώ, λέγοντας αυτά, γονάτισε μπρός στή Ρόζα...
Έκεινή, όμως, δησιθυρώδησε τρομαγμένη και φώναξε :

—Γιά τ' θυνομά τού Θεού, σωπάστε!... Είμαι παντρεμένη άπο
καρφο!...

* * *

Ο Βαττώ γύρισε στό Παρίσι, τόσο περίλυπος και μελαγχολι-
κός, ωστε οι φίλοι του δυσκολεύτηκαν νά τόν διαγνωρίσουν.
Και δρήχει νά δουλεύει μέ πάθος, χωρίς διακοπή, όχι για νά
κερδίση περισσότερα χρήματα ή νά γινωρίση μεγαλείτερη δόξα
—όλα πειά τού ήσαν άδιάφορα—μά για νά λη-
σμονήση με την έργασσια τόν πόνο τής καρδιάς
του... Για νά έχεστη τή Ρόζα, έκανε κι' ένα τα-
ξεδιό στήν Αγγλία... Έπεστρεψε θυνομάς στό Πα-
ρίσι στήν χειρότερη κατάστασι...

“Ενας φίλος του τόν φιλαδέλφησε στήν έξοχηκή¹
του βίλα. Χαμένες θυνομάς πήγανε νά προστάθειες
τόν γιατρών, που άγωνιστηκαν νά σώσουν τόν
μεγάλο καλλιτέχνη... Ο Βαττώ έσθυνε σιγά-σιγά,
ώσπου πέθανε μ' ένα παράξενο χαμόγελο στά
χελήλη.

—Από τί νά πέθανε δάραγε τόσο νέος, τριάντα
έτη χρόνων παλληκάρι, χωρίς νά πάρει καμίασ
σοθαρή δάρρωστεια ; Αναφωτήθηκαν οι φίλοι του.

Και κανείς δέν μπορούσε νά δώση μιά άποκρι-
σι στό έρωτας μάστο, γιατί ο Βαττώ κράτησε
άπ' διλούς μωικό τόν έρωτα του για τή Ρόζα.

Και δέν σκέφτηκε ν' άπαντηση :

—Ο Βαττώ πέθανε άπο έρωτα!...

JEAN MAUCLERE

ΤΕΡΑΤΟΛΟΓΙΕΣ

ΤΟ ΡΑΛΙΟ ΚΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Είναι άδυντο νά μη γελάστε κανείς, δταν διαθάσει ξενά όρ-
θο γιά τό ράδιο που δημοσιεύτηκε τελευταία σε μιά μηνιαία
Αμερικανική έπιθεωρήσι. Ο άρθρογράφος προσπαθεί νά πειση
τό διανομοστικό κοινό τής έπιθεωρήσας ότι τό ράδιο ήταν
γνωστό απ' τήν έποχη τού Μωάβεως! Ιδού ένα μέρος τής δια-
σκεδαστικής έπιχειρηματολογίας τού Αμερικανού άρθρογρά-
φου :

«Ο Μωάβος είπε ότι τό φῶς έγενετο τήν πρώτη ήμέρα τής
δημιουργίας, ό δήλιος και τό φεγγάρι τήν τρίτη ήμέρα. “Ω-
στε, βασιζόμενοι στά λόγια τού Μωάβεως, είμαστε βέβαιοι ότι
δ' κόσμος, τό άπειρον άχαντες, φωτιζότανες από κάποιας άλλη
πηγή φωτός, κι' όχι απ' τόν ήλιο. Ποιά θυνος μπορούσε νάναι
αύτή η πηγή : Δέκα χρειες άφιβολία, ότι ήταν τό ράδιο. Τό ρά-
διο είναι ή ποιη τόν Δημιουργού έπι τής άδρανούς υλης».

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Οι φωτοχοί δέν γνωρίζουν τήν «δικαιούντη», παρά από τό κα-
κό που τούς κάνει.

Η γυναίκες δέν έχουν τό αίσθημα τής δικαιούντης. Προτιμούν
τις καλές άδικίες, άρκει νά είνε πρός τό

Α. Μ. Μ. σ. σ. έ

Στή ζωή, πρέπει κανείς νά ξέρει νά ύ-
φιστασι τις άδικίες... ώς τή στιγμή που
άρχιζε νά τις κάνη κι' ο ίδιος...

Α. Λ. Κ. α. π. ύ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Γ. ΘΕΟΤΟΚΗ

Η διερατικότης του. Η συμέουλες του προς τέν Καζίερ, που
έγηκεν άλληνες. Η έκτιμηση του έσαιλέως Γεωργίου προς
του Θεοτοκη. Ο Θεοτοκης μενεμάχης. Πάντες περικλεσες τους
Βευλάρχους σπειδατας τος Παρισι, γιατί έριζεν την Έλλα-
σα. «Οπου εις Βεύλαρχει τά χάνευν, κτλ. κτλ.

Η πολιτική διωφιτικότης του Θεοτοκή δέν ήταν τιχαία. Η προ-
ποτική τους ήταν σε πολλά διενή προβίηματα διωκτες κατόπιν ή-
πο τόν έσελιν τόν πραγμάτων, κατά πανηγυριού τόπω.

Κατά την διάρκεια μάλιστα τον πόλεμο του Κάτιερ, πολλές φορές,
θυμήσης τις σοφες σκενες ήταν σε πολιτική του Κερου-
γαίου πολιτειαν.

Λέγεται άκουμη ότι κατά τις τραγούδες στιγμές του παγκοσμίου πολέ-
μου, ή Κάτιερ είτε στις πολιτικές και στρατιωτικές κορυφές τής Γερ-
μανίας, πολ τόν περιστοιχίανε :

—Πόσο σοφά πράγματα μοι έχει πή ο Θεοτοκής, τά ϊποια βρίσκω
σημειώσαμε μαρτυρίας μου...

Κι' άπαντα ή Ιταλία άνοιγήσε τις σιναμικές ιπτυρέωσεις της πρός
της Κεντρικές Αποκρατορίες και θήγηκε στον πόλεμο στο πλευρό της
Αντάρτ, ο Γερμανός απόκριτως έλασες τό γιο του θεοτοκη, πολ ήταν
τότε προσβετης μας στό Βερολίνο, και τον είπε :

—Μόνον ο πατέρας σας, κ. Θεοτοκη, έπρωμαντεψε τή διαγωγή αι-
τή της Ιταλίας.

* * *

Ο άειμνοντας βασιλευς Γεωργίος άγαποδες επίσης και έκτιμοδες
πολύ τον Θεοτοκη. Τις γνώμες του τις άσουγε πάντοτε με ίδιοιτερη
προσοχή και πολλές φορές τις παραδεχόταν.

Κάποτε ο βασιλευς Γεωργίος δέν τάχε καλά με τόν Κάτιερ. Η σκέ-
σης των διν έπειμενων είχαν έδινθη. Ο Θεοτοκης, έ-
χοντας την άντυλην όπι έπειτα διποδιμητος μανια-
σουν οι διν βασιλευς, συνετάξεις με επαντόντη ή ειερούς
τον βασιλευς μας πρός τόν Κάτιερ, την διάβαση στό ά-
πουργικό σιμοδυνό και κατόπιν πήγε στό παλάτι και την
διάβαση στον βασιλευς μας, δ' οπους την υπεργωφρα και
την άπετειλε μαρτυρίας στό Κάτιερ.

Έτσι η σχέσεις των διν διαβαλένων έγιναν πάλι φιλικώ-
τατες και ο Κάτιερ δέχτηκε στις Γερμανίας στρατιωτι-
κές σογιές πολλές άξιωματικών μας, μεταξιν τόν δι-
πολιων και τοις γενικούς έπιτελες των νικητών πολέ-
ων τού 12 και 13.

* * *

Ο Θεοτοκης ήταν έπισης άφετα γενναίος. Κάποτε,
στό Παρισι, έμοινάχθησε με κάποιο Γάλλο, ο οποίος εί-
χε μάλιστε προσβλητικος για την Έλλαδα.

* * *

Ο Θεοτοκης δέν άνεχταν ποτέ και οι κανένα τόπο,
να προσβληθη η θεοτοκη ήταν έχει φοιτητής :

Σ' ένα καφενει τού Παρισιον, στό οποιο συνεχάνειν «Ελληνες και
Βούλγαροι, μερικούς από τους Βούλγαρους άφισαν μα νέαν νά βούλησην
τήν Έλλαδα, κωρίς κανείς από τους Ελληνας, πολ βροστήσουσαν έ-
χεινή τήν ώρα στό καφενειο, νά σηκωθή και νά τους έχητηση τό λόγο.

Όταν τό έπαινο από τό νεαρός ποτέ θεοτοκη, έγινε έχω φρενών.
Πήγε άμεσως στό καφενειο που συνεχάνει τήν ένδυσης τής πατρίδος
των και οιχνοτας προκλητικά τό μπαλέτο του ήταν στό τραπέζι,
γήρων στό άπω του καθόντωναν οι Βούλγαροι, τους τονάζει :

—Οποιος έπινε από σάς, κωνιοι, ής δεκτή τό μπαλέτο από τό...

Άμεσως τότε οι Βούλγαροι τού έπιναν την συγνώμη και μπροστά σ' ο-
λινούς τους θυμώνες του καψεινούς, άνακαλεσαν τις βρισιες που έκ-
στομασαν έναντιν τής Έλλαδας.

* * *

Ο Θεοτοκης ήταν πονόφορος και φιλανθρωπος. Ποτέ, σε κανέναν,
δέν άρνητης τήν συνδρομή του. Πολλών φτωχούς, αλλι' άξιους νέους,
τους βοήθησε νά διατρέψουν, πράγμα για τό οποιο περιμένανταν
και έλεγε :

—Θελώ νά βλέπω τους φίλους μου νά ειντυχούν και νά προοδεύων,
διότι τουιτοτρόπως θύ μοι παρέσαν τήν ήπιτηήν αιτών συνδρομητι-

* * *

Περισσότερο ότι οι πονος τών έστεμαντος — όπως την έπιναν
— τόν Θεοτοκη ό ήδη έσφιστος στό Ντόρον Κατίερ.

Δείγμα τής έκτιμησης και τής φιλίας τον Κατίερ, είνε κι' ο τρόπος
με τόν άπω τους κάτιερ τόν Θεοτοκη νά τόν έπινεκθη στό Αζύ-
λειο. Ο αιτοχότων ανέθεσε στόν πρέσβο του και στήν προσέδεμα τής

Γερμανίας νά πάνε στό σπίτι τού πέιρου τον Ελληνος πολιτικού,

νά τόν μάτωσιτοριο αιτοχότων και νά τον υδηγήσουν στό Αζύλειο, διότι ο Μεγαλειότες
τον ήδη περιμένει...

Η έξαρτηση δέ αιτή αιτοχότωρικη είναι της
πρός τον Θεοτοκη ήδη έντελως προσωπικη,
γιατί κατά τήν έποκη έχεινή θεοτοκη ούτε πρωθυπουργός ήταν, ούτε κάν άπονγαρος.